

Universitetet i Bergen, Det medisinske fakultet

Møte i studieledelsen

Tid og sted: 2. februar 2023, kl. 13.15 til 15.00. Styrerommet, 4. etg. Armauer Hansens hus.

Innkallingen er sendt til: Programutvalgslederne, visedekan for utdanning, leder i studieseksjonen, studentrepresentanter, utdanningsledere ved instituttene.

Saksliste

Sak 1/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 2/23	Forslag til ny modell for opptak til universiteter og høyskoler Kunnskapsdepartementet oppnevnte i 2021 et utvalg som skulle foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket for opptak til høyere utdanning. Utvalget har nå levert et sett anbefalinger til KD om hvordan man kan lage et opptaksregelverk som er mest mulig rettferdig, effektivt og enkelt å forstå. UiB er bedt om å gi innspill til forslagene, og fakultetet vil sende et eget hørings svar etter drøfting i studieledelsen. Vedlegg: <ul style="list-style-type: none">• Studieavdelingens sammenstilling av forslagene• Utkast til hørings svar fra MED (ettersendes)
Sak 3/23	Presentasjon av resultater fra Studiebarometeret Resultatene fra studiebarometeret 2022 er klare, men ikke offentliggjort enda. Programmene har fått tilsendt egne rapporter med resultater for det enkelte program samt en samlerapport for fakultetets resultater. Vi ser blant annet en positiv utvikling fra tidligere år på spørsmål som gjelder praksisutplassering, men et overraskende avvik fra landsgjennomsnittet når det gjelder opplevd omfang av studentaktiv undervisning og hvorvidt undervisningen krever forståelse og resonnement. I møtet gjennomgår vi de generelle resultatene og mulig oppfølging på program- og fakultetsnivå.
Sak 4/23	Finansiering av høyere utdanning og finansieringskategorier i studieprogrammene Presentasjon av modellen for finansiering av høyere utdanning og hvordan over- og underbooking slår ut økonomisk. Vedlagte studiepoengkalkulator er lagd for å gi et overblikk over økonomien i den enkelte studieplass på de ulike studieprogrammene. Orientering om bortfall av studieplasser fra Utdanningsløftet 2020 («koronaplassene»).

Studiepoengkalkulator2.xlsx

Sak 5/23	<p>Tema, årets PU-seminar</p> <p>Runde for innspill til tema.</p>
Sak 6/23	<p>Språkkunnskaper, mangfold og ensomhet</p> <p>Liv Grimstvedt Kvalvik, Esperanza Diaz og Magnus Vollset ved IGS har tatt initiativ til å løfte problemstillinger innen mangfold og integrering av studenter. De har observert tendenser til gruppering basert på innvandrerbakgrunn blant medisinstudenter, og studentrepresentanter forteller at disse medstudentene er underrepresentert i sosiale tilstelninger. Forståelse for kulturell kontekst (både minoritets- og majoritetskultur) trekkes fram i nasjonale retningslinjer (RETHOS) for flere av våre studieprogram.</p> <p>Gruppen har tidligere invitert til lunsj for å drøfte følgende tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan sikrer vi god integrering blant våre studenter? Hvordan sikre at vi ikke utdanner leger som er på siden av samfunnet? • I hvilken grad brukes nettopp dette i undervisningen på en slik måte at studentene kommer styrket ut av dette mangfoldet som ferdige leger? <p>Til drøfting i møtet: er dette et behov på flere studieprogram? Hva gjør vi?</p>
Sak 7/23	<p>Kort om ChatGPT</p> <p>Konsekvenser på kort og lang sikt.</p>
Sak 8/3	<p>Tine Nordgreen presenterer DigiFlexHelse</p> <p>I studieledelsen har vi i høst flere ganger drøftet hvordan man best kan samarbeide om felles kompetansekrav på tvers av studieprogram, gjennom digitale løsninger. Et eksempel til etterfølgelse, som har blitt trukket fram flere ganger, er DigiFlexHelse. Vi har derfor invitert Tine Nordgreen for å fortelle litt om hva DigiFlexHelse er, og hvordan de bruker digitale løsninger til å samle flere ulike aktører.</p>
Sak 9/3	<p>Eventuelt</p>

Veiledning til NOU 2022: 17 - *Ny modell for opptak*

I notatet gjennomgås de mest sentrale anbefalingene Opptaksutvalget legger til grunn for forslaget om ny, helhetlig modell for opptak.

Hva legger utvalget i «helhetlig modell»? Utvalget har foreslått en modell som skal være mest mulig rettferdig og enkel å forstå, og som ikke gir utilsiktede konsekvenser. Det skal være mulig å starte på høyere utdanning uten å måtte vente flere år på å komme inn. Men det skal også være mulig å ta høyere utdanning for dem som ombestemmer seg eller trenger tid på å komme i gang med studier. Rangeringssystemet er bygd opp på nytt, slik at alle elementene spiller sammen. Forslagene kan ikke innføres enkeltvis eller justeres, uten at det får større konsekvenser for andre deler av opptaksmodellen (ref. NOU 2022: 17, s. 65).

Bakgrunn for forslaget om ny opptaksmodell

Opptaksforskriften ble i hovedsak fastsatt i 2007. Siden er det gjort flere endringer for å tilpasse ulike behov, og regelverket har blitt både komplekst og fragmentert. Opptaksutvalget ble nedsatt i 2021 med mandat til å gi anbefalinger til et nytt regelverk for opptak til grunnstudier i Norge som:

- er lett å forstå for søkerne og som oppfattes som rettferdig
- bidrar til at elever i videregående opplæring og andre kan ta gode og informerte fagvalg og komme raskt i gang med utdanningen
- bidrar til at ressursene i befolkningen utnyttes best mulig
- bidrar til forståelse om konkurransen om og fordelingen av studieplassene
- bidrar til at vi får dekket kompetansebehovene i arbeidslivet og som ikke er til hinder for et mangfoldig og kjønnsbalansert arbeidsliv
- er effektivt og digitaliseringsvennlig

Kvalifisering – beholder generell studiekompetanse

Med «kvalifisering» og «kompetanseregulering», menes kravene en søker må dekke for å kvalifisere for opptak til et studieprogram, som krav om generell studiekompetanse. I opptaket skjer kvalifisering før rangering.

Utvalget foreslår få endringer i kompetansereguleringen. Generell studiekompetanse skal fortsatt være hovedgrunnlaget for opptak til høyere utdanning. Eksisterende ordninger for andre grupper (realkompetanse, dispensasjon, kvalifisering gjennom fagskoleutdanning, osv.) består. Utvalget opprettholder også muligheten til å ha studier som er unntatt kravet om generell studiekompetanse, f.eks. utøvende kunst- og musikkstudier.

Ordningen med spesielle fagkrav for å kvalifisere til studier videreføres (f.eks. krav om matematikk, kjemi og fysikk for opptak til medisinstudier), men nivåkrav foreslås avvirket. Det siste gjelder blant annet krav om minimumskaraktter i matematikk og norsk på lektorutdanningene. Her mener utvalget at faget kun bør kreves som bestått.

23/5-regelen: Dette er en rangeringsregel for søkere som er 23 år, har bestått studiekompetansefagene (norsk, matematikk, engelsk, naturfag, samfunnsfag og historie) og kan dokumentere 5 års fulltidspraksis. Alle søkere som dekker disse kravene kan rangeres etter denne regelen, også om søker har et fullført vitnemål fra VGO. Utvalget foreslår å fjerne praksiskravet i 23/5-regelen og endre navn på

regelen til 23/6, der 23 representerer alderskravet og 6 representerer de seks fagkravene. Det foreslås også å fjerne muligheten for dobbeltrangering, slik at det kun er søkere uten fullført vitnemål som kan konkurrere på grunnlag av denne regelen.

Utvalget oppfordrer Kunnskapsdepartementet og institusjonene til å gå gjennom bruken av spesielle opptakskrav med mål om å forenkle og ha like krav på like studier, slik at mengden av ulike spesielle opptakskrav reduseres.

Rangering – opptaket skal være karakterbasert

Dersom det er konkurranse om plassene, vil det være behov for rangering av kvalifiserte søkere. Utvalget anbefaler at hovedveien til høyere utdanning skal være gjennom karakterbasert opptak, og legger vekt på at dette er den mest effektive og rettferdige metoden. Utvalget understreker at en modell uten andre poeng (tilleggs-poeng, alderspoeng, kjønnspoeng, språk- og realfagspoeng) fører til at søkerne konkurrerer på like vilkår (karakterer), og endringen vil gjelde for alle. Dette er en forutsetning for modellen, og om enkelte poeng (f.eks. for gjennomført førstegangstjeneste) skal bli stående, vil dette gi urimelig høy uttelling for enkelte søkergrupper.

Forslag til nye kvoter

Ordningen med en aldersbestemt førstegangsvitnemålskvote og en ordinær kvote (med tilleggs-poeng) avvikles, og erstattes av en karakterkvote uten aldersbegrensning som utgjør 80 prosent av studieplassene. Her er det kun karakterer fra videregående skole som teller, og det er ikke mulig å ta opp fag søkeren allerede har. Søkere kan likevel ta opp fag dersom det kreves for å dekke spesielle opptakskrav eller for å oppfylle kravet til fullført vitnemål.

Utvalget foreslår at:

- det innføres en karakterkvote for søkere som har generell studiekompetanse fra VGO eller gjennom den såkalte 23/6-regelen
- søkere med godkjent videregående opplæring fra andre land konkurrerer i karakterkvoten hvis det finnes omregningstabeller for det aktuelle landet
- karakterene fra første gang et fag er bestått, er grunnlaget for rangeringen
- det ikke er en aldersgrense i kvoten, og alder gir verken fordeler eller ulemper
- det ikke skal gis poeng for fagvalg i videregående opplæring (realfag og språkfag), kjønnspoeng eller alderspoeng
- det ikke skal gis tilleggs-poeng for folkehøgskole, fagskole, førstegangstjeneste eller høyere utdanning.
- det bør være mulig å reservere en studieplass hele perioden en er i førstegangstjeneste
- det lages gode overgangsordninger som gir søkerne god tid til å planlegge og omstille seg

Forslag om innføring av standardisert opptaksprøve

Utvalget foreslår å innføre en opptaksprøvekvote på 20 prosent. Opptaksprøvekvoten kan føre til et større mangfold i studentgruppa fordi søkerne får en sjanse til å vise kompetanse som er oppnådd andre steder enn i skolen. Det kan gi større variasjon i studentgruppas alder og erfaringsbakgrunn.

Opptaksprøven skal være en standardisert prøve som gir søkere mulighet til å forbedre rangeringsgrunnlaget sitt, og vil erstatte dagens ordning med at søkere tar opp fag eller tar nye fag som utløser tilleggs-poeng.

Opptaksprøven skal være en alternativ vei inn i høyere utdanning for søkere som:

- har generell studiekompetanse, men som ikke har karakterer fra videregående opplæring
- har fått unntak fra generell studiekompetanse, men er studiekvalifisert
- har for lav poengsum til å komme inn på studiet de ønsker opptak til
- ikke kan poengberegnes

Kategorien av søkere som ikke kan poengberegnes inkluderer blant annet realkompetansesøkere. UiB har ca. 100 av disse årlig. Realkompetanse er definert som kunnskap søkeren har fått gjennom yrkespraksis, ubetalt arbeid, organisasjonsarbeid, utdanning etc. Den samlede kompetansen vurderes mot kravene til det enkelte studieprogram.

Avvikler særskilt vurdering: Opptaksprøveknoten erstatter også ordningen med særskilt vurdering, som foreslås avviklet. Dette er en forskriftsbestemmelse som kan benyttes når spesielle forhold gir grunn til å tro at karakterpoengsummen ikke gir et rett bilde av søkerens kvalifikasjoner. Disse søkerne kan nå gjennomføre opptaksprøven for å forbedre rangeringsposisjonen sin.

Utvalget anbefaler at opptaksprøveknoten fylles etter at karakterkvoten er fylt opp, slik at opptaksprøveknoten også blir en alternativ vei inn for søkere som ikke nådde opp i karakterkvoten. Aldersgrensen for å ta prøven settes til 19 år, men resultatet på prøven tilgjengeliggjøres først etter at videregående opplæring er avsluttet, for å forhindre at eksamen og standpunkt fra Vg3 får mindre betydning.

Utvalget mener at oppdraget om å utvikle prøven må legges til et kompetent fagmiljø og være enkel å gjennomføre. Om den skal være digital eller fysisk, og om den skal avholdes på universiteter og høyskoler, skoler eller andre steder, tar ikke utvalget stilling til.

Den standardiserte opptaksprøven må ikke forveksles med kvalifiserende opptaksprøver som benyttes på studieprogram som har unntak fra kravet om generell studiekompetanse. Her foreslås det å videreføre dagens ordning.

Forslag om at spesielle kvoter inngår i opptaksreglementet

I tillegg til karakterkvoten (80 prosent) og opptaksprøveknoten (20 prosent) foreslår utvalget at opptaksreglementet åpner for å kunne bruke spesielle kvoter. Utvalgets flertall foreslår at følgende tre spesielle kvoter videreføres eller opprettes:

- dagens spesielle kvoter for søkere med samisk språkkompetanse
- dagens spesielle kvoter for søkere med tilknytning til Nord-Norge (UiT)
- det innføres spesielle kvoter for kjønn

Med unntak av samisk kvote og Nord-Norgekvoten foreslås ikke de andre spesielle kvotene videreført. For UiB betyr dette at praksiskvoten på bachelorprogrammet i journalistikk avvikles. Samtidig åpnes det for muligheten for å innføre kjønnskvoter på studier som har en sterk overrepresentasjon av studenter fra ett kjønn. Dette er begrunnet utfra samfunnets behov for arbeidskraft. Kvoter sikrer en jevnere fordeling mellom kjønnene enn poeng. At det åpnes for spesielle kvoter i opptaksreglementet gjør det også mulig for institusjonene å søke om andre spesielle kvoter, eller for Kunnskapsdepartementet å innføre slike etter behov.

Forslag om innføring av alternative opptaksformer

Utvalget foreslår at andre opptaksmetoder kan benyttes for å skille søkere som ligger over et visst poengnivå (f.eks. skille de beste søkerne med intervju, opptaksprøver eller lignende). Her er det snakk om å finne de *best egnede* blant de *best kvalifiserte* søkerne. Eksempelet som brukes var søkere til odontologi som hadde over 60 konkurransepoeng. Det er altså ikke tenkt en allmenn åpning for at alle søkere skal kunne rangeres ved hjelp av slike alternative metoder, siden dette blir for ressurskrevende.

Regelverk for opptak

Utvalget foreslår en videreføring av dagens ordning med at KD fastsetter spesielle opptakskrav etter søknad. Lærestedene bestemmer selv hvordan søkere skal rangeres til studier med opptaksprøve og kan selv velge å benytte supplerende rangeringskriterier for å skille ut de beste egnede blant de best kvalifiserte søkerne.